



**Agencia Națională pentru
Reglementare în Comunicații Electronice și
Tehnologia Informației a Republicii Moldova**

**Analiza pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de
telefonie**

Raport de analiză a pieței

Publicat:	16/06/2011
Stare document:	Final

Cuprins:

1. Introducere.....	3
2. Cadrul legal și de reglementare.....	4
3. Evaluarea cotei de piață.....	9
4. Analiza criteriilor pentru Puterea Semnificativă de Piață.....	11
4.1. Cota de piață și stabilitatea acesteia.....	11
4.2. Dimensiunile furnizorului	12
4.3. Controlul infrastructurii greu de duplicat	12
4.4. Puterea de contracarare a utilizatorilor	13
4.5. Economii de scară	14
4.6. Economii de gamă de produse	15
4.7. Economii de densitate	16
4.8. Diversificarea produselor și serviciilor.....	16
4.9. Bariere în calea extinderii serviciilor.....	16
4.10. Circumstanțele care determină stabilirea prețurilor pe piață	17
4.11. Concluzii.....	17
5. Determinarea obligațiilor.....	18
5.1. Probleme concurențiale identificate la nivelul pieței relevante a tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie.....	18
5.2. Examinarea cauzelor de apariție a PSP.....	19
5.3. Sumarul obligațiilor propuse.....	20

1. Introducere

Acest document reprezintă proiectul analizei efectuate de către ANRCETI a pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie. Piața relevantă a produsului cuprinde toate serviciile naționale de tranzit comutat de trafic voce pe segmentul de rețea între punctele de interconectare cu furnizorii ce inițiază sau efectuează terminarea apelurilor. Analiza respectivă este o urmare a identificării pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie în calitate de piață relevantă pentru reglementarea ex-ante (Hotărârea nr.25 din 19.08.2010 a Consiliului de Administrație al ANRCETI¹).

În această analiză ANRCETI:

- Concluzionează că S.A.,„Moldtelecom” deține putere semnificativă pe piața (PSP)² de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie.
- Identifică obligații specifice preventive ce se propun a fi impuse furnizorului cu PSP - S.A.,„Moldtelecom” în scopul prevenirii utilizării puterii sale de piață în detrimentul concurenței.

ANRCETI solicită opiniile și propunerile furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice și altor părți interesate pe marginea acestei analize și a concluziilor conținute.

Procesul de consultare

ANRCETI a expus pentru consultare publică proiectul Analizei date pe data de 25.05.2011 și a solicitat opiniile și propunerile părților interesate pe marginea acestei analize și a concluziilor făcute. Termenul limită de prezentare a comentariilor a fost 13.06.2010, ora 17-00. Comentariile puteau fi adresate în format electronic și pe suport de hârtie la adresa:

Bd. Ștefan cel Mare, 134, MD-2012,
CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA
Fax: (0 22) 222 885
și/sau la: e-mail: office@anrceti.md

În cadrul termenului stabilit de consultare publică a proiectului, recomandări și propuneri din partea părților interesate nu au parvenit.

Recomandările înregistrate peste ora 17-00 a datei limită nu au fost examinate.

¹ http://www.anrceti.md/files/filefield/HCA%20nr25_piata9%20din_19.08.2010.pdf

² În continuare pe parcursul documentului, referința la asemenea putere se va face prin termenul PSP (din eng. Significant Market Power).

2. Cadrul legal și de reglementare

Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 prevede că ANRCETI va identifica piețele relevante și va analiza aceste piețe pentru a impune obligațiile specifice preventive furnizorilor care au putere semnificativă pe piețele respective (PSP). În exercitarea obligațiilor sale, ANRCETI a emis Regulamentul privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 55 din 29 decembrie 2008 (denumit în continuare Regulament).

Ulterior, ANRCETI a efectuat consultarea publică cu privire la identificarea piețelor relevante, iar în Hotărârea Consiliului de Administrație nr.25 din 19.08.2010, ANRCETI a identificat relevanță piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie.

Ca urmare a identificării pieții relevante, Legea comunicațiilor electronice prevede că ANRCETI va efectua o analiză detaliată a pieții pentru a lua decizia privitoare la determinarea furnizorilor cu PSP pe piețele relevante (după cum este prevăzut în art.52) și obligațiile specifice preventive ce urmează a fi impuse (conform art.54). Aceste cerințe sunt descrise mai pe larg în Regulament: punctele 55-68 descriu desemnarea puterii semnificative pe piață, iar punctele 77-81 descriu impunerea obligațiilor³. Procesul de analiză a piețelor relevante stabilite în Regulament este în conformitate cu legislația Uniunii Europene⁴.

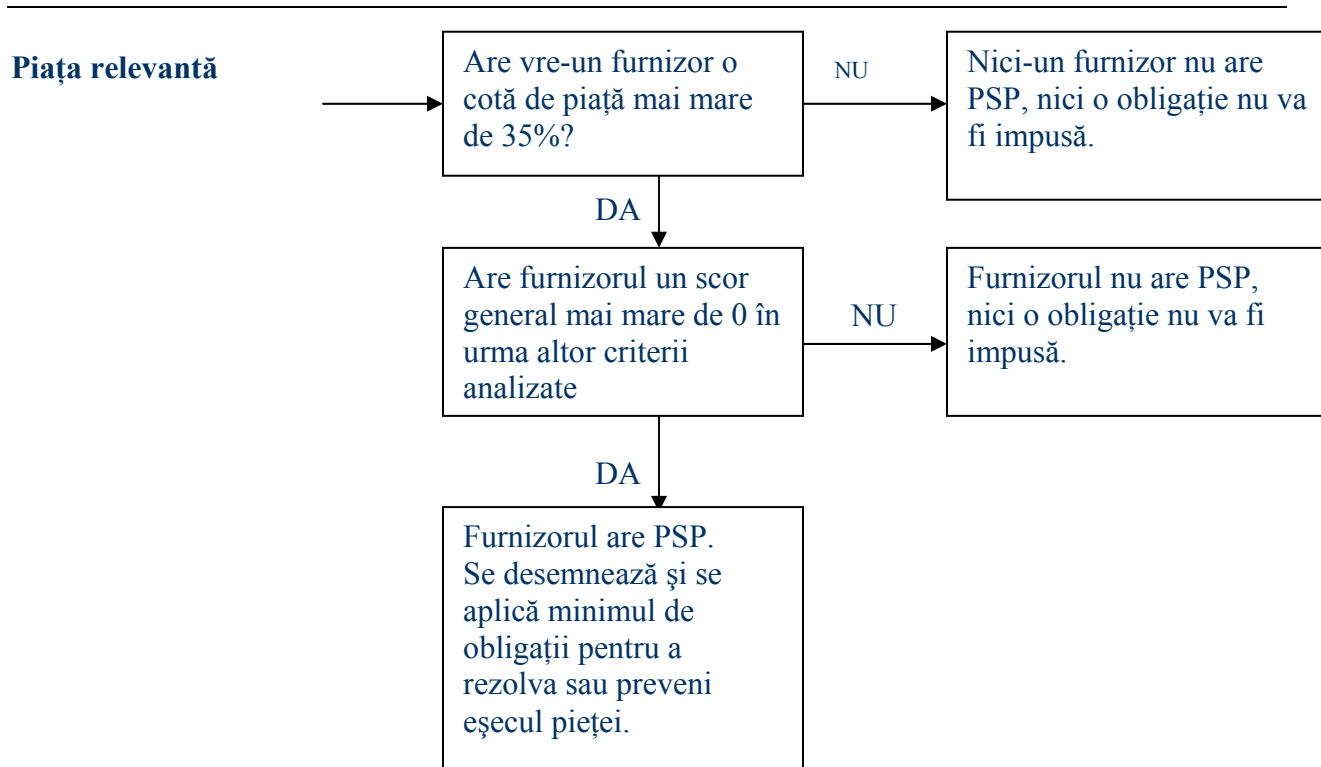
Procesul de analiză a pieței are trei etape după cum este descris în Figura 1.

- În primul rând, ANRCETI evaluează cota de piață a fiecărui furnizor pe piața relevantă. În cazul în care nici un furnizor nu are o cotă mai mare de 35%, piața poate fi prezumată ca fiind concurențială. În acest caz, nici un furnizor nu are putere semnificativă pe piață, iar piața nu ar trebui să fie supusă nici unei reglementări preventive.
- În al doilea rând, în cazul în care unul sau mai mulți furnizori depășesc cota de 35%, ANRCETI trebuie să efectueze analize suplimentare pentru a stabili dacă furnizorul (sau furnizorii) au putere semnificativă pe piață.
- În cele din urmă, în cazul în care ANRCETI constată că unul sau mai mulți furnizori au putere semnificativă pe piața analizată, trebuie să stabilească obligațiile specifice ce sunt proporționale cu problemele concurențiale ale pieții analizate.

³ Există prevederi ulterioare în articolele 69-76 și 82-85 cu privire la situațiile în care doi sau mai mulți furnizori sunt considerați că au putere semnificativă în comun. Aceste prevederi nu sunt considerate relevante pentru analiza curentă a pieței.

⁴ Vezi Recomandarea C(2007) 5406, a Comisiei Europene privind piețele relevante de produse și servicii în sectorul telecomunicațiilor electronice susceptibile reglementării ex-ante în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrul de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice.

Figura 1: Procesul de analiză a pieței:



Etapa I Evaluarea cotei de piață

Conform Legii comunicațiilor electronice, cota de piață este indicatorul principal al existenței PSP. Astfel cota de piață de cel puțin 35% este o condiție necesară, nu însă și suficientă pentru desemnarea unui furnizor individual cu putere semnificativă pe o anumită piață relevantă. Pentru a confirma prezența PSP, ANRCETI a efectuat analiza ulterioară a pieței după cum este descris mai jos pentru a stabili dacă un furnizor poate acționa în mare măsură independent de alți furnizori, concurenți sau abonați.

Regulamentul prevede posibilitatea calculării cotei de piață în mai multe moduri, inclusiv conform veniturilor, abonaților, capacității instalate și traficului. ANRCETI consideră că oricare din aceste moduri poate fi folosit individual în afară de cazul când acestea indică o cota de piață aproape de pragul de 35%.

În cazul pieței date ANRCETI preferă să folosească indicatorul volumului de trafic tranzitat prin rețeaua furnizorilor care oferă servicii de tranzit pentru determinarea cotelor de piață, deoarece în funcție de acesta se poate cuantifica exact cota de piață a furnizorilor pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie.

Istoric, S.A., „Moldtelecom” a fost singurul furnizor de servicii de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie, având prin urmare cota de 100% din această piață. Intrarea pe piață a unor noi

furnizori de servicii de tranzit, precum și furnizarea unui serviciu de tranzit competitiv sunt limitate de o serie de factori: mărimea semnificativă a investițiilor necesare pentru interconectare directă, volumuri mici de trafic, bariere create de furnizorii majori privind tranzitarea apelurilor naționale și internaționale.

Majoritatea dintre furnizorii de servicii de telefonie naționali sunt de talie mică, nu dispun de interconectare directă și se bazează pe servicii de tranzit pentru comunicațiile cu rețelele altor furnizori. Cu toate că piața serviciilor de tranzit de apeluri ar putea să se dezvolte dinamic într-un orizont mediu și lung de timp ca urmare a excluderii barierelor de intrare legate de interconectarea directă⁵, lipsa unei concurențe într-un termen scurt poate produce probleme serioase concurenței de pe piețele cu amănuntul, până la excluderea competitorilor mici de pe piață. Agenția consideră că nu există indicii care să arate că, în orizontul scurt de timp furnizorii alternativi de servicii de tranzit de trafic vor putea concura în mod eficient cu S.A., „Moldtelecom” și vor putea să-și îmbunătățească poziția pe piață.

Având în vedere că cota de piață a S.A., „Moldtelecom” reprezintă 100%, ANRCETI consideră această constatare suficientă pentru a presupune o putere semnificativă a S.A., „Moldtelecom” pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie.

Analiza ulterioară a pieței

În cazul în care unul sau mai mulți furnizori pe o piață sunt identificați cu o cotă ce depășește 35%, atunci conform ipotezei acest furnizor are putere semnificativă pe piață. O listă de criterii ce pot fi folosite pentru a testa această ipoteză este prezentată în Anexa 1 a Regulamentului. Aceste criterii sunt după cum urmează:

- Cota de piață și stabilitatea acesteia;
- Dimensiunile furnizorului;
- Controlul infrastructurii greu de duplicate;
- Avantajul sau superioritatea tehnologică;
- Puterea de contracarare a utilizatorilor;
- Accesul la capital;
- Economii de scară;
- Economii de gamă de produse;
- Economii de densitate;
- Diversificarea produselor și serviciilor;
- Integrarea pe verticală;
- Rețele bine dezvoltate de distribuție și de vânzări;
- Bariere în calea extinderii serviciilor;
- Absența potențialei concurențe;
- Numărul furnizorilor de pe piață;

⁵ Prin impunerea obligațiilor preventive stabilite prin hotărârile Consiliului de Administrație al Agenției nr.60-77 din 23.12.2010 furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor în rețele individuale de telefonie fixă și mobilă.

- Circumstanțele care determină stabilirea prețurilor pe piață:
- Nivelul profitului.

Regulamentul prevede că lista criteriilor ce pot fi utilizate de către ANRCETI pentru analiza de piață nu este exhaustivă, iar alegerea lor depinde de caracteristicile pieței relevante⁶. Acele criterii pe care ANRCETI le consideră corespunzătoare trebuie analizate cumulativ pentru a evalua impactul lor colectiv asupra faptului dacă un furnizor are PSP.

Analiza obligațiilor

Regulamentul prevede că ANRCETI va impune obligații speciale preventive proporționale furnizorilor cu PSP (adică minimul necesar pentru a remedia problemele concurențiale existente pe piață sau care pot duce pe viitor la un eșec al pieței). Regulamentul solicită, ca ANRCETI să explice de ce sunt proporționale obligațiile⁷:

Pentru a stabili obligațiile ce trebuie aplicate, ANRCETI a acordat o atenție deosebită poziției comune adoptate de către autoritățile de reglementare din UE⁸. Această poziție comună susține că sunt suficiente următoarele cinci obligații pentru o piață cu ridicata (prevăzute în Directiva UE privind accesul⁹) pentru a rezolva o mare parte a eșecului pieței:

- Transparența
- Non-discriminarea
- Evidența contabilă separată
- Accesul și interconectarea
- Controlul prețurilor și evidența costurilor.

Legea comunicațiilor electronice (articolele 43-48) prevede că aceleași remedii pot fi aplicate de ANRCETI pentru redresarea riscurilor pieței cauzate de existența PSP.

În circumstanțe excepționale pot fi impuse alte obligații, însă în practică acestea sunt unicele obligații care au fost necesare în UE¹⁰. Poziția comună a Grupului Regulatorilor Europeni (ERG)¹¹ în continuare formulează clar principiile pe care autoritățile naționale de reglementare (ANR) ar trebui să le urmeze atunci când selectează obligațiile:¹²

⁶ Regulamentul privind identificarea și analiza piețelor relevante, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 55, din 29.12.2008, pct. 67-68

⁷ Ibid, art. 79-81

⁸ ERG (06)33 Poziția comună revizuită a ERG cu privire la abordarea privind obligațiile corespunzătoare în cadrul de reglementare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice

⁹ Directiva 2002/19/EC

¹⁰ A șasea obligație posibilă, separarea structurală, a fost adăugată în UE în pachetul de reformă din 2007, însă nu a fost utilizată pe larg până în prezent.

¹¹ ERG (Grupul Regulatorilor Europeni) a fost recent transformat în BEREC (Organismul autorităților europene de reglementare pentru comunicații electronice)

¹² Ibid, paginile 11-12

Primul principiu este că ANR trebuie să ia decizii întemeiate în conformitate cu obligațiile acestora conform Directivelor UE. Acestea încorporează necesitatea ca obligațiile selectate să fie bazate pe natura problemei identificate. Problema(ele) de pe piață vor fi deja identificate în urma procedurii de analiză a pieței. Deciziile trebuie să includă o discuție cu privire la proporționalitatea obligației. Aceste decizii trebuie să includă pentru orice problemă, o analiză a obligațiilor alternative unde este posibil de a selecta obligația cea mai puțin împovărătoare. Deciziile, de asemenea, trebuie să țină cont de efectul posibil al obligațiilor propuse asupra piețelor relevante.

Al doilea principiu este atunci când concurența în domeniul infrastructurii nu este posibilă datorită prezenței persistente a barierelor ce rezultă din economiile de scară sau gamă sau alte restricții de intrare, ANR vor trebui să asigure existența unui acces suficient la elementele cu ridicata. Astfel, consumatorii pot obține avantajele maxime posibile. În acest sens, ANR ar trebui de asemenea să protejeze împotriva unor abuzuri posibile ce ar putea avea loc.

Al treilea principiu este atunci când ca parte a defnirii pieței și procesului de analiză, duplicarea infrastructurii furnizorului istoric este posibilă, obligațiile disponibile trebuie să asiste procesul de tranziție spre o piață concurențială durabilă. În cazul existenței unei certitudini suficiente că duplicarea este posibilă, aceste piețe trebuie privite în același mod ca și acele piețe unde duplicarea este posibilă. În cazurile în care există o incertitudine mai mare, ANR trebuie să realizeze o monitorizare permanentă și să poarte discuții cu furnizorii pentru a reevalua în permanență opiniile acestora.

Al patrulea principiu este că obligațiile trebuie să fie elaborate, acolo unde e posibil ca să fie compatibile cu stimulentele. Astfel, ANR acolo unde e posibil, vor formula obligațiile astfel încât avantajele pentru partea reglementată să prevaleze avantajele evaziunii. Obligațiile compatibile cu stimulentele vor fi eficace și vor solicita o intervenție permanentă de reglementare minimă. În practică acest lucru ar fi dificil de realizat, în special când puterea legală de a crea obligații este probabil să varieze mult la nivelul statelor membre.

În acest document analiza ANRCETI este prezentată pentru piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie după cum este definit în Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.25 din 19.08.2010.

3. Evaluarea cotei de piață

Conform Hotărârii Consiliului nr.25 Din 19.08.2010, ANRCETI a determinat următoarea definiție a pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie în Republica Moldova:

Piața serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie.

Furnizarea serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie se referă la serviciile de interconectare care asigură preluarea apelurilor din rețeaua unui furnizor din R. Moldova și transportul acestora prin rețeaua furnizorului care prestează servicii de tranzit către o altă rețea publică din R. Moldova, pe segmentul de rețea între punctul de inițiere a apelului până la punctul de terminare. Serviciile de tranzit sunt în principal folosite pentru transportarea traficului între furnizorii de telefonie fixă sau între un furnizor de telefonie mobilă și fixă. Schimbul de trafic între furnizorii de telefonie mobilă se bazează pe interconectare directă între aceștia. S.A., „Moldtelecom” este singurul furnizor care deține o infrastructură de rețea publică de telefonie fixă care acoperă întreg teritoriul și singurul furnizor care actualmente oferă servicii de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie în Republica Moldova. Prin urmare, S.A., „Moldtelecom” deține o cotă de piață de 100% în cadrul pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie.

Intrarea pe piața de servicii de tranzit a unor noi furnizori, precum și furnizarea unui serviciu de tranzit competitiv, sunt limitate de o serie de factori: mărimea semnificativă a investițiilor necesare, costurile mari irecuperabile, mărimea cererii, necesitatea încheierii unui număr cât mai mare de contracte de interconectare directă atât cu furnizorii de rețele publice fixe, cât și cu furnizorii de rețele publice mobile, precum și timpul îndelungat de punere în funcțiune a unor servicii de interconectare în vederea furnizării de servicii de tranzit). Astfel ANRCETI consideră că nu există indicii care să arate că, în orizontul de timp al analizei de piață, furnizorii alternativi vor putea intra pe piața serviciilor de tranzit de trafic și vor putea concura în mod eficient cu S.A., „Moldtelecom”. În același timp, este foarte probabil ca furnizorii alternativi să continue să achiziționeze servicii de tranzit al apelurilor de la S.A., „Moldtelecom” și în perioada următoare, având în vedere gradul mare de acoperire teritorială și contractele de interconectare directă cu toți furnizorii de servicii publice de telefonie din Republica Moldova, de care beneficiază acesta. Trebuie avut în vedere că un furnizor al unei rețele de comunicații electronice nu va putea utiliza cu ușurință capacitatea folosită/necesară interconectării în mod direct cu altă rețea publică de telefonie pentru a intra pe piață să furnizeze servicii de tranzit de trafic. Numai în situația în care furnizorul respectiv are încheiate un număr suficient de mare de contracte de interconectare directă cu alți furnizori poate intra pe piața serviciilor de tranzit.

Având în vedere barierele ridicate care există la intrarea pe această piață, cota de piață a S.A., „Moldtelecom” nu este previzibil a se modifica semnificativ în perioada de timp avută în vedere de analiza de piață (2 ani). Stabilitatea în timp a cotei de piață oferă un indiciu cu privire la existența puterii semnificative pe piață.

Așa cum se precizează și în Instrucțiunile CE¹³, o cotă de piață mai mare de 50% este prin ea însăși un indiciu al manifestării unei poziții dominante pe piață. Prin urmare, o cotă de piață de 100% pe piața serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie constituie un indiciu extrem de important pentru identificarea unui furnizor ca având putere semnificativă.

Totuși, în anumite situații, pentru a analiza dacă există anumite circumstanțe excepționale, este important de analizat în ce măsură alți factori pot limita posibilitatea unui furnizor de a se comporta în mod independent față de clienții, concurenții și, respectiv, față de utilizatorii săi finali. Prin urmare, ANRCETI a luat în considerare și alte criterii în vederea determinării puterii semnificative pe piață, analizate în cele ce urmează.

¹³ Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services (2002/C 165/03). P.75

4. Analiza criteriilor pentru Puterea Semnificativă de Piață

În baza analizei inițiale a cotei de piață, prezentată în Secțiunea 3, ANRCETI a ajuns la concluzia că S.A.,„Moldtelecom” prezintă semne de putere semnificativă pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie. Prin urmare, trebuie aplicate criteriile din Anexa 1 din Regulament astfel, încât să se testeze această ipoteză. În următoarele capitole ANRCETI a cercetat fiecare dintre criteriile care pot să susțină sau să infirme ipoteza existenței PSP a S.A.”Moldtelecom” pe piața relevantă. În fiecare caz, ANRCETI a evaluat prin raționamente importanța criteriului pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie S.A.,„Moldtelecom”.

4.1 Cota de piață și stabilitatea acesteia

O cotă de piață mare și stabilă (sau în creștere) poate indica asupra lipsei unei tendințe spre o concurență eficientă pe piață. Fiind singurul furnizor pe piața serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie, S.A.,„Moldtelecom” deține o cotă de piață de 100%.

Cota de piață stabilă pentru un furnizor care (în baza nivelului absolut al cotei de piață) a fost prezumat că are PSP indică faptul că această putere pe piață este în curs de fortificare sau a fost fortificată. S.A.,„Moldtelecom” Având în vedere barierele ridicate și netranzitorii care există la intrarea pe această piață, cota de piață a S.A.,„Moldtelecom” nu este previzibil a se modifica în perioada de timp acoperită de analiza de piață (cel puțin 2 ani). Stabilitatea în timp a cotei de piață oferă un indiciu cu privire la existența puterii semnificative pe piață.

Cea mai bună măsură a concentrării pieței este Indicele Hirfindahl Hirschmann (IHH). IHH măsoară gradul de concentrare a pieței prin intermediul unui indicator derivat suma pătratelor cotelor de piață ale furnizorilor. Un IHH aproape de 1 indică un nivel ridicat de concentrare a pieței, un IHH ce tinde spre 0 indică un nivel scăzut de concentrare a pieței, fapt care ar indica o concurență perfectă. Știind că un singur furnizor are o cotă de piață de cel puțin 35%, IHH minim posibil este de 0,35, iar un IHH mai mare de 0,70 poate fi considerat ca probă *suplimentară* în sprijinul PSP.

Luînd în considerare faptul că pe piața serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie este prezent un singur furnizor, gradul de concentrare a fiecărei piețe relevante este foarte ridicat și este egal cu IHHI pentru această piață este egal cu 1 (conform indicelui Hirfindahl Hirschmann IHH)- un nivel caracteristic unei piețe de monopol.

Deci, în cazul pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie, S.A.,„Moldtelecom” s-a bucurat în mod constant de o pondere foarte mare și stabilă a traficului de tranzit, astfel încât aceste cote înalte sunt o dovadă a existenței unei poziții semnificative pe piață.

4.2 Dimensiunile furnizorului

Furnizarea serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie necesită investiții importante într-o rețea de tranzit. Pentru furnizarea pe scară largă a infrastructurii pentru serviciul de tranzit, investiția este atât de semnificativă încât orice alt furnizor alternativ se va ciocni cu mari dificultăți în ce privește intrarea pe piață.

Dimensiunea furnizorului este prin urmare un element important, deși importanța are mai degrabă de a face cu aspecte aferente cum ar fi controlul infrastructurii greu de duplicat, subiect ce este tratat separat mai jos.

4.3 Controlul infrastructurii greu de duplicat

Așa cum se precizează în Instrucțiunile Comisiei Europene¹⁴, *un furnizor poate deține o poziție dominantă pe piață în cazul în care mărimea sau importanța rețelei îi conferă posibilitatea manifestării unui comportament independent de ceilalți furnizori*. Deținerea unei infrastructuri semnificative poate conferi un avantaj absolut de cost furnizorului fost monopolist, iar costurile și perioada de timp implicate în duplicarea unei astfel de infrastructuri pot constitui bariere semnificative la intrarea pe piață.

În aceste condiții, S.A., „Moldtelecom” deține controlul asupra unei infrastructuri greu de duplicat, utilizată de marea majoritate a celor care achiziționează servicii de tranzit de trafic în Republica Moldova pentru furnizarea de servicii de apeluri către utilizatorii finali la nivelul pieței cu amănuntul. Totodată, S.A., „Moldtelecom” are încheiate acorduri de interconectare directă pentru servicii de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie cu majoritatea furnizorilor de telefonie fixă și mobilă. Investiția necesară pentru a duplica infrastructura aferentă tranzitului de trafic a S.A., „Moldtelecom” este o barieră pentru concurenții săi, în special în afara zonelor urbane unde nu există economii de densitate, iar costul mediu de furnizare a serviciilor este mai mare. Dificultatea duplicării infrastructurii reiese din faptul că construcția acesteia este anevoioasă, durează mult timp, necesită volum mare de coordonări și autorizări din partea autorităților ce supraveghează construcțiile civile, din cauza cerințelor de urbanism. În condițiile în care o astfel de rețea există, construirea unei rețele paralele ar face imposibil (cel puțin ineficient din punct de vedere economic) de a atinge economii suficiente de densitate. Date fiind costurile fixe irecuperabile semnificative și perioada mare de timp necesară pentru construirea unei rețele, este puțin probabil ca un alt furnizor să reușească construirea unei rețele similare celei a S.A., „Moldtelecom” sau dezvoltarea unei rețele existente în orizontul de timp supus analizei. Prin urmare, controlul unei infrastructuri greu de duplicat de către furnizorul fost monopolist constituie o barieră atât la intrarea unui nou furnizor pe piața relevantă analizată, cât și la dezvoltarea ofertei de servicii de tranzit de către furnizorii existenți.

¹⁴ Instrucțiunile CE (2002/C 165/03), paragrafele 81-82

4.4 Puterea de contracarare a utilizatorilor

Puterea de contracarare a utilizatorilor unui furnizor se referă la puterea relativă pe care o pot avea utilizatorii săi, individual sau în grupuri, în relațiile sale de negociere cu vânzătorul serviciilor în cauză. În general, puterea de negociere a unui utilizator poate fi dată de importanța comercială pe care o are pentru vânzător sau abilitatea sa de a migra către surse alternative de aprovizionare.

Existența unor utilizatori cu o poziție puternică de negociere, care se exercită pentru a produce un impact semnificativ asupra concurenței, poate restricționa potențial capacitatea furnizorilor de a stabili prețurile sau alte condiții comerciale. După cum e menționat în Regulament, puterea de contracarare a unui utilizator (fiind adevărat și pentru grupuri de utilizatori) se manifestă, de regulă, atunci când sînt îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele condiții:

- a) utilizatorul cumpără un volum important din totalul produselor oferite de furnizor;
- b) utilizatorul poate migra, cu costuri reduse, către surse alternative de achiziționare a produselor respective;
- c) utilizatorul ar putea produce el însuși produsele respective.

Prin urmare, pe piața relevantă identificată, ANRCETI a analizat măsura în care S.A., „Moldtelecom” deține suficientă putere de piață pentru a putea crește peste nivelul competitiv, în mod profitabil, tarifele pentru serviciile de tranzit de trafic percepute celorlalți utilizatori care reprezintă cererea. În condițiile în care se dovedește că furnizorul în cauză deține putere semnificativă pe piață, atunci se justifică intervenția autorității de reglementare în sensul prevenirii efectelor negative pe care comportamentul acestora le-ar putea avea asupra utilizatorilor la nivelul pieței cu ridicata, precum și asupra consumatorilor.

Un furnizor care dorește să achiziționeze servicii de tranzit de trafic de la S.A., „Moldtelecom” dispune de următoarele două alternative:

- să se adreseze unui furnizor care concurează cu S.A., „Moldtelecom” în ceea ce privește serviciile de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie;
- să încheie acorduri de interconectare directă cu furnizorii rețelelor în care se intenționează terminarea traficului.

Pe de altă parte, aceste alternative teoretice nu sunt de natură să prezinte o putere reală de contracarare din partea cumpărătorilor. În realitate, pe piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie avem un singur furnizor, care este S.A., „Moldtelecom”, rețeaua nici unui furnizor alternativ nu este interconectată în prezent cu un număr suficient de rețele, astfel încât să reprezinte o alternativă viabilă la nivel național. În plus, din punct de vedere economic, stabilirea unei legături de interconectare directă între doi furnizori nu poate fi justificată decât dacă volumul traficului schimbat depășește anumite valori. În practică, numărul limitat de acorduri de interconectare directă indică niveluri ale traficului între furnizorii de rețele publice fixe rareori suficiente pentru justificarea unei interconectări directe. Astfel, stabilirea unei legături de interconectare directă între furnizorii de rețele publice fixe reprezintă o alternativă puțin probabilă la achiziționarea serviciilor de tranzit.

Astfel, pe piața serviciilor de tranzit în rețelele publice de telefonie, în absența unor măsuri de reglementare ex-ante, este puțin probabil ca utilizatorii, ca răspuns la o eventuală creștere a prețului, să fie în măsură să determine constrângeri concurențiale asupra comportamentului de

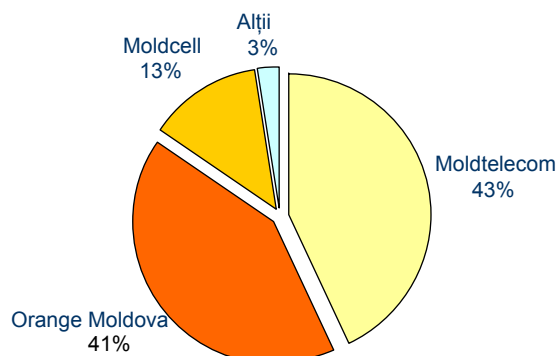
piață al S.A.,„Moldtelecom” prin decizia de a intra pe piață și a furniza servicii de tranzit pentru propria activitate (servicii auto-furnizate) sau către terțe părți, prin intermediul rețelei proprii, fără înregistrarea unor costuri fixe irecuperabile semnificative. Datele de piață au arătat că niciunul dintre operatorii care achiziționează servicii de tranzit nu este suficient de mare (nu furnizează servicii la o scară suficient de largă) pentru a influența nivelul tarifelor practicate de S.A.,„Moldtelecom”. Mai mult, ANRCETI nu deține informații care să indice faptul că furnizorii alternativi care achiziționează servicii de tranzit de la S.A.,„Moldtelecom” intenționează să renunțe sau să reducă semnificativ utilizarea acestor servicii în viitorul apropiat. Aceasta se datorează, în principal, capacității S.A.,„Moldtelecom” de a oferi servicii de tranzit la nivel național către majoritatea rețelelor din Republica Moldova, deoarece beneficiază de acorduri de interconectare directă cu majoritatea rețelelor publice fixe și mobile. În plus, costurile înregistrate în cazul adoptării unei decizii de înlocuire a furnizorului actual de servicii de tranzit sunt foarte mari, ceea ce face improbabilă ipoteza că utilizatorii care achiziționează în prezent servicii de tranzit de trafic de la S.A.,„Moldtelecom” ar renunța la acesta, ca răspuns la o creștere de preț. Astfel, puterea de contracarare a utilizatorilor S.A.”Moldtelecom” (furnizorilor ce achiziționează servicii de tranzit) este extrem de mică

4.5 Economii de scară

Economiile de scară apar atunci când creșterea producției duce la costuri medii (pe unitate de produs) mai reduse. Prin producerea de servicii peste nivelul care și-l poate permite să producă un furnizor nou intrat pe piață, furnizorul istoric își pot asigura costuri mai mici per unitate decât furnizorul nou intrat. Unde economiile de scară sunt mari și / sau barierele în calea expansiunii există, noul furnizor, prin profitul așteptat poate să nu reușească să își acopere costurile irecuperabile și intrarea pe piață poate să fie descurajată. De asemenea, furnizorii cu economii de scară pot mai ușor suporta riscurile legate de investiții majore în proiecte noi sau în proiecte cu durată mare de recuperare, datorită ponderii mai mici în afacerile totale în comparație cu situația concurenților ce nu se bucură de astfel de economii.

S.A.,„Moldtelecom” are, fără îndoială, economii de scară în comparație cu concurenții săi din sectorul de telefonie fixă, deoarece are o cotă de piață de 97%. Aceasta denotă faptul că S.A.,„Moldtelecom” își poate repartiza costurile fixe de interconectare pe un număr mai mare de servicii, obținând astfel costuri medii mai reduse. Cu toate acestea, precum este arătat în Figura 5, cota de piață a S.A.,„Moldtelecom” pe piața de comunicații electronice este de circa 43% - un nivel comparabil cu al S.A. „Orange Moldova”.

Figura 5: Cote de piață în funcție de venituri pe piața de comunicații electronice



Importanța economiilor de scară ale S.A.,„Moldtelecom” este una mixtă. În ce privește costurile asociate doar cu rețeaua de telefonie fixă, S.A.,„Moldtelecom” într-adevăr se bucură de economii de scară în comparație cu concurenții săi. În ce privește costurile asociate comunicațiilor electronice per ansamblu, S.A.,„Moldtelecom” are economii de scară comparative cu unii din concurenții săi, însă nu cu S.A. „Orange Moldova”. Însă ANRCETI ține cont și de faptul că S.A.,„Moldtelecom” are economii de scară în raport cu principalii săi concurenți atât pe piața cu amănuntul de telefonie fixă, cât și pe piața tranzitului de trafic cu ridicata. Prezența unor economii de scară în raport cu concurenții îi permite S.A.,„Moldtelecom” să-și distribuie costurile pe mai multe activități sau să subvenționeze dezvoltarea unor servicii (cum de ex. IPTV) din contul altor activități și să obțină avantaje competitive.

4.6 Economii de gamă de produse

Economiile de gamă apar în cazul în care un furnizor poate repartiza costurile între mai multe servicii diferite dar care folosesc aceleași elemente de rețea ca și tranzitul de trafic, ceea ce va conduce la costuri potențiale mai mici și respectiv prețuri mai mici. În cazul tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie, S.A.,„Moldtelecom” deține un avantaj de cost prin furnizarea mai multor servicii, atât la nivelul pieței cu ridicata cât și la nivelul pieței cu amănuntul, datorită faptului că utilizează aceleași elemente de infrastructură (de exemplu, la nivelul pieței cu ridicata, în ceea ce privește serviciile de originare, tranzit și terminare a apelurilor către destinații fixe, mobile), înregistrând astfel economii substanțiale de gamă. Acest lucru poate descuraja intrarea pe piața serviciilor de tranzit de trafic, furnizorii nou-intrați fiind nevoiți să activeze pe mai multe piețe simultan în scopul realizării unei reduceri a costurilor similare cu cele ale furnizorului fost monopolist.

4.7 Economii de densitate

Economiile de densitate apar atunci când furnizorul poate partaja costurile sale fixe la un număr mai mare de utilizatori. Prin urmare costurile medii pe unitate de serviciu sunt mai mici la furnizorul care poate beneficia de asemenea economii de densitate.

De cele mai dese ori economiile de densitate sunt rezultat al avantajului primului intrat pe piață, în special acolo unde intrarea pe piață necesită investiții esențiale și de lungă durată în infrastructură pasivă și de rețea. De regulă de astfel de economii se bucură furnizorii istorici, care s-au bucurat în trecut de drepturi de monopol, exclusive pentru careva servicii sau regiuni, au obținut subvenționare sau privilegii de altă natură, sau s-au bucurat de limitarea de către autorități a numărului de concurenți.

Pe piața serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie, serviciile S.A., „Moldtelecom” sunt furnizate în toate zonele geografice și se caracterizează printr-un grad înalt de penetrare obținut în mare parte istoric. Prin urmare noii intrați nu ar putea să obțină densitate comparabilă cu cea a S.A., „Moldtelecom”, ceea ce duce la concluzia că costurile fixe vor fi în mediu mai înalte la noii intrați. Posibilitatea de a se bucura de economii de densitate îi oferă S.A., „Moldtelecom” avantaje competitive în dezvoltarea de noi rețele. Astfel, efecte similare de economii de densitate noii intrați le pot, cel mai probabil, obține doar în zone geografice destul de restrânse ceea ce n-ar asigura la scară mai largă dezvoltarea eficientă a concurenței pe piața în aval.

4.8 Diversificarea produselor și serviciilor

Pe unele piețe un furnizor cu PSP poate fi în măsură să ofere o gamă mai largă de produse, care îl face mai atractiv pentru utilizatori și întărește poziția sa de putere de piață. Acest raționament este aplicabil și în cazul pieței relevante analizate în acest document. În cazul când nu are un acord de interconectare cu furnizorul părții apelate, furnizorul părții apelante poate utiliza oferta unui furnizor de tranzit, care are astfel acorduri cu ambii și infrastructura necesară pentru transmiterea apelurilor și care își asumă funcția de intermediere financiară. În acest caz, furnizorul părții apelante achiziționează de la furnizorul de tranzit o prestație compusă din tranzitul și terminarea apelului. La rândul său, furnizorul de tranzit are nevoie să achiziționeze serviciul de terminare în rețeaua părții apelate pentru a efectua această prestație. Chiar dacă S.A., „Moldtelecom” are un avantaj în acest sens, acesta este doar ca urmare a unor economii de scară, după cum este descris în capitolul 4.7.

4.9 Bariere în calea extinderii serviciilor

Barierile la intrarea pe piață au fost considerate parte a procesului de identificare a piețelor relevante pentru reglementarea preventivă. În plus, pot exista bariere în calea extinderii serviciilor pentru furnizorii existenți, astfel încât să împiedice concurența cu un furnizor stabilit.

Concurenții potențiali sunt acei furnizori care, în circumstanțele economice date, au capacitatea de a intra pe piața relevantă cu servicii pe care le furnizează în alte arii geografice sau prin adaptarea rapidă a tehnologiei de care dispun, în condiții acceptabile de eficiență. În esență, ușurința cu care anumiți

furnizori pot intra pe o anumită piață într-o perioadă scurtă de timp și cu înregistrarea unor costuri reduse poate reprezenta un factor care să împiedice furnizorii existenți să crească în mod nejustificat tarifele, în timp ce absența concurenților potențiali poate indica existența unor bariere ridicate la intrarea pe piață.

Referitor la posibilitatea furnizorilor alternativi de a intra pe piața de tranzit și de a dezvolta o ofertă de furnizare a serviciilor de tranzit pe scară mai largă, în perioada de timp acoperită de analiza de piață, este important de precizat că nici un alt furnizor în afară de S.A., „Moldtelecom” nu are posibilitatea să ofere conectivitate cu toate rețelele din R. Moldova..

Barierile în calea intrării și/sau extinderii serviciilor pe piața de tranzit de trafic au de a face în primul rând cu negocierea unor noi contracte de interconectare și, eventual, cu realizarea unei legături directe de interconectare cu noi furnizori. Având în vedere că majoritatea rețelelor furnizorilor care achiziționează servicii de tranzit de trafic sunt deja interconectate cu rețeaua S.A., „Moldtelecom”, în eventualitatea adoptării unei decizii de extindere a serviciilor de tranzit ale unui furnizor alternativ, aceștia ar trebui să atragă volume importante de trafic de la clienții actuali ai S.A., „Moldtelecom”. În caz contrar, costurile interconectării directe cu rețeaua furnizorului alternativ pot fi semnificative. De asemenea un factor de constrângere a posibilităților de lărgire extensivă a serviciilor de telefonie fixă îl reprezintă serviciile de telefonie mobilă.

4.10 Circumstanțele care determină stabilirea prețurilor pe piață

Modul în care sunt stabilite prețurile reflectă concurența pe piață. În cazul în care concurența este eficientă prețurile se pot schimba în mod frecvent, fiind oferită o varietate de aranjamente privind stabilirea prețurilor. Furnizorii vor trebui de asemenea să răspundă rapid la schimbările de prețuri ale concurenților acestora. Pe o piață cu puțină concurență, prețurile vor fi relativ stabile sau chiar pot crește, iar orice furnizor cu PSP va avea motivație de a stabili prețurile ridicate și de a nu le schimba ca reacție la prețurile concurenților săi.

Cu privire la serviciile de tranzit, prețurile pentru serviciile S.A. „Moldtelecom” au rămas neschimbate din 2004: 0,005 USD pentru tranzit local și 0,02 USD pentru tranzit național, ceea ce denotă un grad extrem de înalt de stabilitate a prețurilor și lipsa fluctuațiilor competitive.

4.11 Concluzii

În baza criteriilor analizate mai sus ANRCETI consideră că există suficiente dovezi că S.A., „Moldtelecom” are PSP pe piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie, iar barierele identificate (investiții necesare mari, costuri irecuperabile înalte, prezența economiilor de scară și densitate) sunt mari pentru ca concurenții să poată exercita suficientă presiune competitivă astfel încât să erodeze puterea de piață a S.A., „Moldtelecom”. Această putere de piață va continua să existe în orizontul de timp cuprins de această analiză (de până la doi ani), din cauza controlului de către S.A., „Moldtelecom” a infrastructurii greu de duplicat și a economiilor de scară și de densitate, iar în lipsa unor remedii *ex-ante* este foarte mare probabilitatea că S.A., „Moldtelecom” va aplica această putere în detrimentul concurenței pe piețele cu amănuntul.

5 Determinarea obligațiilor

Analiza pieței din Capitolul 4 a demonstrat că S.A., „Moldtelecom” are putere semnificativă pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie. În acest capitol ANRCETI analizează obligațiile preventive corespunzătoare în acest caz. La selectarea obligațiilor ANRCETI este conștientă de:

- Cerința de a alege soluția minimă suficientă pentru a rezolva problema identificată pe piață.
- Poziția comună adoptată de ERG privind obligațiile pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (ERG(06)33).¹⁵

5.1 Probleme concurențiale identificate la nivelul pieței relevante a tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie

Problemele concurențiale la nivelul pieței relevante de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie, identificate de ANRCETI în prezenta analiză, vizează atât aspecte referitoare la tarifele de interconectare practicate, cât și alte aspecte non-tarifare.

Așa cum a identificat ANRCETI mai sus, S.A., „Moldtelecom” deține PSP pe piața serviciilor de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie, iar mecanismul substituibilității cererii și ofertei nu este eficient pe piața dată. Din cauza faptului că nu există suficiente constrângeri concurențiale exercitate asupra S.A., „Moldtelecom”, ANRCETI consideră că acesta nu are suficiente stimulente pentru a reduce tarifele de tranzit prin rețeaua proprie pînă la un nivel eficient, cum ar fi pe o piață concurențială.

Potențiala utilizare a puterii semnificative pe piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie poate duce la distorsionarea concurenței de pe piețele cu amănuntul, îndeosebi a serviciilor de telefonie fixă. Astfel, la nivelul pieței cu amănuntul, partea apelantă suportă cheltuielile pentru efectuarea apelului, inclusiv în costul apelului fiind inclus și tariful pentru tranzit. Practicarea unor tarife majorate pentru serviciile de tranzit conduce la majorarea costurilor suportate de către furnizorii alternativi, făcînd dificilă concurența pe piețele cu amănuntul. Astfel de practici afectează bunăstarea socială, distorsionează comportamentul de consum, pot afecta capacitatea concurențială a furnizorilor și pot constitui o barieră la intrarea pe piață.

Odată cu tarifele excesive pentru serviciile de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie și efectul lor negativ asupra concurenței pe piața cu amănuntul, ANRCETI constată suplimentar riscul următoarelor probleme concurențiale:

- neacordarea interconectării în vederea tranzitării traficului prin rețeaua S.A. „Moldtelecom”, inclusiv tergiversarea asigurării interconectării sau neacordare de servicii complementare celui de interconectare, avînd în vedere că aceasta ar putea întîrzia intrarea pe piață a concurenților de pe piețele cu amănuntul pe care operează S.A., „Moldtelecom” sau ar putea afecta calitatea serviciilor oferite de concurenți (lipsa

¹⁵ ERG (06) 33 Poziția comună revizuită a ERG privind abordarea referitoare la obligațiile corespunzătoare în cadrul de reglementare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice

posibilității de a apela către și de fi apelați de către utilizatorii altor rețele, cu care furnizorul concurent nu dispune de interconectare directă). Dacă serviciul de acces la rețelele publice de telefonie ce ține de tranzitul traficului nu ar fi furnizat de către S.A., „Moldtelecom”, piețele cu amănuntul corespunzătoare ar tinde către monopolizare;

- neacordarea capacităților de interconectare solicitate de care în mod rezonabil are nevoie furnizorul pentru satisfacerea creșterii ofertei la serviciile sale, inclusiv întârzierea acordării capacităților suplimentare, ce ar duce la scăderea calității serviciilor bazate pe interconectare;
- retragerea dreptului de acces deja acordat (interconectării deja acordate), inclusiv în partea în care acesta vizează servicii de tranzit;
- acordarea serviciului de tranzit la tarife excesive în raport cu costurile
- discriminarea clienților cu ridicata la furnizarea servicii cu o calitate diferită de cea a serviciilor furnizate intern;
- riscul neasigurării tranzitului apelurilor internaționale în vederea terminării în rețele naționale fixe ale furnizorilor alternativi (ceea ce poate provoca imposibilitatea de a apela din exterior numerele telefonice din rețelele acestor) precum și utilizarea disproporției de putere de negociere în raport cu furnizorii de terminație pentru a impune prețul cu care să fie achiziționat serviciul de terminare a apelurilor internaționale.

Prin urmare, obligațiile ce urmează a fi impuse trebuie să țină cont de aceste riscuri ale pieței și să asigure minim acțiunile necesare pentru nivelarea acestor riscuri.

5.2 Examinarea cauzelor de apariție a PSP

Obligațiile ce urmează a fi aplicate depind de problemele concurențiale ce există la moment pe piața analizată. În analiza prezentată în Capitolul 4, ANRCETI a stabilit următoarele cauze majore de apariție a PSP

- Cota de piață și stabilitatea acesteia
- Dimensiunile furnizorului
- Controlul infrastructurii greu de duplicat
- Economii de densitate
- Economii de gamă și produse
- Integrarea pe verticală
- Bariere în calea extinderii serviciilor
- Circumstanțe care determină stabilirea prețurilor pe piață

Analiza problemelor concurențiale se bazează pe ERG(06)33, iar obligațiile cu ridicata disponibile sunt preluate din Directiva UE privind accesul¹⁶ în care sunt indicate următoarele categorii de obligații:

- Transparență

¹⁶ Directive 2002/19/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities (Access Directive)

- Non-discriminare
- Separarea evidenței contabile
- Acces
- Controlul prețurilor și evidența costurilor.

Aceste remedii sunt, de asemenea, prevăzute de articolele 44-48 ale Legii comunicațiilor electronice.

5.3 Sumarul obligațiilor propuse

ANRCETI propune, sub rezerva acestei consultări publice să impună următoarele obligații asupra S.A.,„Moldtelecom”, ca urmare a poziției PSP pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie.

- obligația de furnizare oricărui furnizor solicitant a interconectării, în orice regiune ce definește o zonă de tarifare locală a tranzitului de trafic și asigurare a accesului la elemente specifice ale rețelei și la infrastructura asociată și utilizarea acestora în vederea interconectării;
- obligația de a nu discrimina, în legătură cu tranzitul traficului în rețeaua publică de telefonie, inclusiv în funcție de originea apelurilor;
- obligația de a publica o Ofertă de Referință pentru Interconectare informația privind serviciile de tranzit furnizate, inclusiv punctele de interconectare, specificațiile tehnice, caracteristicile rețelei, condițiile comerciale și tehnice de interconectare, de furnizare și utilizare a infrastructurii asociate, capacități disponibile, tarife aplicate pentru serviciile date;
- obligația de a orienta prețurile pentru serviciile de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie și a serviciilor conexe acestora la costul incremental pe termen lung (LRIC).
- obligația de a asigura transparența în ce privește calitatea serviciilor date;
- obligația de efectuare a tranzitului apelurilor internaționale către rețele fixe ale furnizorilor naționali interconectați cu S.A.”Moldtelecom”, la prețuri similare celor, la care este oferit oricărui furnizor național serviciul de terminare în proprie rețea a apelurilor inițiate în rețele ale furnizorilor străini;
- obligația de asigurare a evidenței contabile separate și de publicare a rapoartelor de evidență contabilă separată și metodologiei utilizate.

Obligațiile impuse cu privire la tranzitul de trafic trebuie să fie stabilite astfel, încât S.A.,„Moldtelecom” să nu poată utiliza posibilitatea de a introduce modificări în rețelele sau infrastructura sa pentru a evita obligațiile cu privire la acces. În acest sens, trebuie impusă obligația de oferire a unor servicii sau facilități echivalente în cazul modificărilor date făcute rețelei.

În conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor electronice, ANRCETI, dacă ia o decizie privind desemnarea unui furnizor cu putere semnificativă pe o anumită piață, are obligația de a notifica Agenția Națională privind Protecția Concurenței privind această decizie. Conform Legii comunicațiilor electronice, ANRCETI va remite hotărârea în adresa S.A.,„Moldtelecom” și Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței. În urma încheierii consultării publice pe

marginea acestei analize ANRCETI va adopta definitiv propunerile. Această hotărâre va solicita furnizorilor de telefonie fixă să prezinte o Ofertă de Referință pentru Interconectare care conține fiecare din cerințele de mai sus. Această Ofertă de Referință urmează a fi expediată ANRCETI pentru a fi aprobată pe parcursul a 6 săptămâni și trebuie pusă în aplicare pe parcursul a 3 luni de la data publicării Hotărârii ANRCETI.